

Plenum

Onsdag 1.3.2017 kl. 14.03—17.46

3. Berättelse från Finlands delegation i Europarådet om verksamheten i den parlamentariska församlingen 2016

Berättelse B 5/2017 rd

Remissdebatt

Förste vice talman Mauri Pekkarinen: Ärende 3 på dagordningen presenteras för remissdebatt. Talmanskonferensen föreslår att ärendet remitteras till utrikesutskottet.

Debatt

16.30 **Maria Guzenina sd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aivan alkuun onnitelut kaikille niille, jotka tänään solmivat avioliiton sukupuoleen ja suuntautumiseen katsomatta. Vapaus rakastaa, perustaa perhe ja tulla kohdelluksi yhdenvertaisena on ihmisoikeuskysymys.

Ihmisoikeuksien edistämisestä on kysymys myös Euroopan neuvoston toiminnassa. Järjestön lähtökohta on, että demokratia, oikeusvaltioperiaate, lehdistönvapaus ja sananvapaus yleensäkin sekä ihmisoikeuksien kunnioittaminen ovat niin valtavan suuria sivistyneeseen yhteiskuntaan kuuluvia peruspilareita, että niistä pitää pitää kiinni kaikkina aikoina kaikissa tilanteissa. Valitettavasti näistä tärkeistä lähtökohdista laistetaan kuitenkin tätä nykyä aivan liian usein. Yleiskokouksen kannanottojen ja päätöslauselemien läpileikkaava, toistuva viesti on hyvin selkeä: ihmisoikeuksien ja oikeusvaltioperiaatteiden kunnioittaminen on vakaan ja oikeudenmukaisen yhteiskunnan perusta. Eriarvoistumisen kasvu, syrjintä ja epäoikeudenmukainen kohtelu vaikuttavat kielteisesti koko yhteiskuntaan ja erityisen vahvasti lapsiin ja nuoriin ja yhteiskunnan heikoimmassa asemassa oleviin väestöryhmiin.

Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden ihmisoikeustilanne oli esillä jokaisessa täysistunnossa viime vuonna ja tulee varmasti olemaan myös tänä vuonna. Tässä yhteydessä on hyvä todeta, että edustaja Huovinen valmistelee paraikaa raporttia pakolaisten kotouttamisesta ja toivottavasti täällä kertoo tänään omista havainnoistaan tähän liittyen. Yleiskokouksen kanta on ollut, että hätää kärsiviä tulee auttaa ja että jäsenmailla on velvollisuus puuttua väärinkäytöksiin, kuten ihmissalakauppaan. Lisäksi yleiskokous on kritisoinut Euroopan unionin toimintaa ja sitä, ettei EU:n päätöksiä, kuten uudelleensijoittamista koskevaa sopimusta, ole implementoitu kaikissa jäsenmaissa. Myös jäsenmaiden rajoitukset perheenyhdistämiseen on nähty esteenä varsinkin alaikäisten kotouttamiseen. Yksin tulleiden alaikäisten tilanne on huolestuttava etenkin radikalisoitumisen näkökulmasta.

Eurooppaa koetelleet terrori-iskut, pakolaiskriisi, populismi ja lisääntynyt vihamielisyys koettelevat sananvapauden ymmärrystä. Yleiskokous on muistuttanut, että vaikka sananvapaus on yksi vapaan yhteiskunnan peruspilareista, ei sananvapauden nimissä voi sanoa ihan mitä vain. Vihapuheen kitkemisessä yleiskokous on korostanut myös meidän po-

Punkt i protokollet PR 15/2017 rd

liitikkojen vastuuta. Euroopan neuvosto on perustanut vihapuheen vastaisen verkoston, jonka Suomen edustajana toimin.

Arvoisa puhemies! Sananvapaus on oikeus, jota vastuullisesti käyttämällä vahvistetaan demokratiaa ja ihmisoikeuksien toteutumista. Joissain Euroopan neuvoston maissa, kuten Puolassa, Unkarissa ja Turkissa, on jo jonkin aikaa tapahtunut valtavan huolestuttavaa kehitystä ja esimerkiksi toimittajat eivät ole saaneet tehdä työtään vapaasti. Aihetta on käsitelty Euroopan neuvoston yleiskokouksessa useaan otteeseen, ja nyt täytyy suruksi sanoa, että viime aikoina olen myös joutunut vastaamaan Euroopan neuvoston kollegoiden kysymyksiin siitä, onko Suomessa, lehdistönvapauden ykkösmaassa, kaikki ihan hyvin. Esimerkiksi viimeaikaiset Ylen sisältä vuotaneet tiedot pakottavat miettimään tätä asiaa tarkemmin.

Yleiskokous seuraa tiiviisti kehitystä ja tapahtumia jäsenmaissa — tällä hetkellä jäsenmaita on 47. Tämä työ tapahtuu erityisesti monitorointikomiteassa, poliittisessa komiteassa, jossa tarkastellaan nimenomaan sitä, miten jäsenvaltiot panevat täytäntöön ne lupaukset ja sitoumukset, joista he ovat sopineet liittyessään Euroopan neuvostoon. Siellä on työlliställä Albania, Armenia, Azerbaidzhan, Bosnia ja Hertsegovina, Georgia, Moldova, Serbia, Ukraina ja Venäjä. Näiden lisäksi neljä maata, Bulgaria, Makedonia, Montenegro ja Turkki, on niin kutsutun jälkimonitoroinnin kohteena. On tärkeää todeta myös, että komitea päätti viime vuonna ryhtyä tarkastelemaan kehitystä Puolassa. Eli Puola on joutunut uudestaan tarkkailuluokalle, [Eduskunnasta: Ihan oikein!] ja tämä on hyvin huolestuttavaa ja kertoo siitä, että demokraattinen yhteiskunta ei ole itsestäänselvyys vielä tänäkään päivänä vaan demokraattisten periaatteiden vaaliminen on jatkuva prosessi.

Edellä mainittujen aiheiden lisäksi yleiskokouksen toimintaa on haastanut Venäjän tilanne. Venäjä ei toimittanut valtakirjojaan viime vuoden eikä tämän vuoden tammikuun istuntoon eikä ole osallistunut yleiskokouksen toimintaan huhtikuun 2014 jälkeen. Tästä huolimatta monitorointikomitea katsoo, että maa on edelleen työlliställä, ja on useasti keskustellut suhteesta Venäjän kanssa. Vuoropuhelua käydään tiiviisti, mutta yleiskokouksen enemmistön kanta on, että Venäjän osallistuminen ja yleiskokouksen toiminnassa mukana oleminen ei ole mahdollista ennen kuin Krim on palautettu Ukrainalle. Tilanne on siis äärimmäisen vaikea. Venäjän suhteen Euroopan neuvoston Suomen valtuuskunta on korostanut dialogia, vuoropuhelun tärkeyttä. Ilman keskustelua ja vuoropuhelua on vaikea ymmärtää erilaisia näkökantoja ja myös vaikea saada oma viesti perille. Kesäkuussa Suomen valtuuskunta vierailikin johdollani Moskovassa, ja tapasimme muun muassa duuman ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtaja Puškovin ja heidän muita jäseniään.

Myös Ukrainan tilanne on ollut esillä useasti. Yleiskokous on toistuvasti tuominnut Venäjän toiminnan Krimillä ja Itä-Ukrainassa ja on kehottanut kaikkia osapuolia noudattamaan kansainvälistä oikeutta sekä muistuttanut Minskin sopimuksen täytäntöönpanon tärkeydestä. Tässä tietysti olennaisena on myös Ukrainan oma oikeuslaitos sekä korruption kitkeminen.

Vielä, puhemies, mainitsen tässä Turkin. Turkin tilanne on heikentynyt huomattavasti kertomusvuonna. Vallankaappausyrityksestä heinäkuussa 2016 ja sen jälkeisistä puhdistuksista olemme joutuneet valitettavasti lukemaan, ja niiden osalta on selvää, että ihmisoikeudet eivät aina ole olleet päällimmäisinä siinä, kun on tätä jälkipyykkiä Turkissa pesty.

Vielä lopuksi: Euroopan neuvoston Suomen valtuuskunta on johdonmukaisesti pyrkinyt nostamaan esille Suomelle tärkeitä asioita, kuten naiseen kohdistuvan väkivallan vastaisen yleissopimuksen eli Istanbulin sopimuksen. Tämä naiseen kohdistuva väkivalta, per-

Punkt i protokollet PR 15/2017 rd

heväkivalta on edelleen yksi Suomen vakavimpia ihmisoikeusongelmia. Olemme koko valtuuskuntana tehneet myöskin kirjallisen kysymyksen ministeri Soinille ja ehdottaneet pakkoavioliittojen kriminalisointia. Tähän meitä velvoittaa tämä samainen Istanbulin sopimus.

Ja vielä lopuksi toivotan tervetulleeksi Suomen valtuuskuntaan erittäin hyvän vahvistuksen, nimittäin suuren valiokunnan puheenjohtaja Anne-Mari Virolaisen, joka oli hetken aikaa poissa mutta nyt sitten palaa tuonne meidän riveihimme ja tuo varmasti sitten lisää omilla avauksillaan ja omilla keskusteluillaan siellä Euroopan neuvoston yleiskokouksessa.

16.38 Anne-Mari Virolainen kok: Arvoisa herra puhemies! Euroopan neuvoston peruseriaatteisiin kuuluu demokratian, ihmisoikeuksien ja oikeusvaltioperiaatteen puolustaminen. Menen jälleen kerran puolustamaan niitä suomalaisesta näkökulmasta.

Tässä keskustelussa otan esiin ainoastaan kertomuksen kohdan 3.6, Naiset ja tasa-arvo. Euroopan neuvoston kärkiteemojahan on jo usean vuoden ajan ollut naisiin kohdistuva väkivalta ja erityisesti naisten ympärileikkausten kieltäminen. Jokin aika sitten saimme lukea Helsingin Sanomista reportaasin Keniassa asuvasta tytöstä, joka ympärileikattiin kaksi vuotta sitten. Tiedämme, että toimenpiteessä tytölle aiheutetaan suunnaton tuskaa. Haastattelun tyttö kertoi kuitenkin kannattavansa myös omien lastensa ympärileikkausta tradition takia.

Tyttöjen ympärileikkaus on yksi räikeimpiä esimerkkejä, kuinka naisten asema kehittyvissä maissa on edelleen katastrofaalinen. Erityisen heikossa asemassa ovat tytöt, sillä vuosittain kaksi miljoonaa alle 15-vuotiasta tyttöä tulee äidiksi. Lapsuus päättyy äitiyteen ja yleensä vastoin tyttöjen omaa tahtoa. On sanomattakin selvää, että kun lapsi saa lapsen, ei hänen kehonsa eikä varsinkaan mielensä ole vielä valmis raskauteen ja synnytykseen.

Kehitysohjelmat, jotka auttavat aikuisia naisia, eivät välttämättä auta lapsiäitejä. Vaikka ehkäisyllä on merkitystä, se ei yksinään riitä. On puututtava myös lapsiäitiyden pohjimmaksi syihin eli köyhyyteen ja tyttöjen heikkoon asemaan. Valtaosa lapsiäideistä on naimisissa, ja valitettavasti he eivät saa käydä koulua.

Euroopan neuvostossa useissa päätöslauselmissa korostetaan, että tyttöjen ympärileikkausten ja lapsiäitiyden vastustaminen on keskeisessä asemassa tyttöjen aseman parantamisessa. Tarvitaan laajaa vaikuttamista niin hallitukseen ja yhteiskuntiin kuin myös perheisiin ja yksilöihin. Vain niin voidaan poistaa köyhyyttä ja syrjintää ja lisätä tasa-arvoa, koulutusta sekä pääsyä terveydenhoitoon.

Tyttöjen koulutuksella on valtava vaikutus. Sen tiedämme, sillä tämän Helsingin Sanomien haastatteleman kenialaisen ympärileikatun tytön sisko on päässyt opiskelemaan ja kertoi haastattelussa oppineensa tyttöjen ympärileikkauksen vaaroista. Hän sanoo aikovansa nousta vastustamaan ympärileikkauksia.

Arvoisa puhemies! Me tiedämme, että maailma ei ole valmis, vaikka maailmasta on viimeisen sadan vuoden aikana tullut aiempaa tasa-arvoisempi. Euroopassa ja Euroopan lähi-alueilla on ongelmia, kuten puheenjohtaja Guzenina omassa avauspuheenvuorossaan korosti. Demokratia, ihmisoikeudet ja oikeusvaltioperiaate tarvitsevat puolustamista. Euroopan neuvosto on siinä aivan oivallinen toimija.

16.41 Susanna Huovinen sd: Arvoisa herra puhemies! Voisi sanoa, että maanosamme ja jopa koko maailman turvallisuuden kannalta keskinäinen yhteydenpito, dialogi, toistem-

Punkt i protokollet PR 15/2017 rd

me ymmärtäminen, toisiltamme oppiminen ovat koko ihmiskunnan elinehto. Tälle työlle Euroopan neuvosto tarjoaa nähdäkseni todella hyvän areenan. Ei ole aivan se ja sama, miten parlamentaarikot pitävät yhteyttä toisiinsa. On hyvin tärkeää, että Euroopan unionin lisäksi myös Euroopan neuvoston paljon laajempi kokoonpano pohtii maanosamme tätä päivää ja tulevaisuutta.

Kuten täällä jo puheenjohtajamme Guzenina ja nykyinen jäsen edustaja Virolainen totesivatkin, demokratia, ihmisoikeudet, oikeusvaltioperiaate ovat aivan keskeisessä roolissa Euroopan neuvoston työssä. Mutta näiden isompien teemojen kautta pääsemme myös moniin paljon käytännönläheisempiin asioihin käsiksi, kuten eriarvoisuuden, korruption, veroparatiisien vastainen työ koko maanosamme alueella, tasa-arvo, ihmisoikeudet, vähemmistöryhmät ja niin edelleen.

Arvoisa puhemies! Voisi sanoa melkein, että valitettavasti Euroopan neuvostossa aiheista ei ole viime vuosien aikana ollut pulaa, pikemminkin päinvastoin: monet niistä periaatteista, jotka ovat sisäankirjoitettuina jo Euroopan neuvoston koko agendalle, ovat tulleet haastetuiksi eri jäsenmaiden toimesta mutta myös sen johdosta, että niin maailmassa kuin myöskin Euroopan mantereella erilaiset turvallisuusasiat ovat nousseet aivan eri tavalla keskiöön. Voisi sanoa, että olemme eläneet hyvää aikaa tässä muurien välissä ja nyt olemme tulleet ajanjaksoon, jossa jälleen rakennetaan muureja. En toivoisi tätä aikaa omille lapsilleni, kun itse olen saanut elää aikaa, jolloin on muureja purettu, mahdollisuuksia rakennettu. Nyt näyttää tilanne olevan aivan toinen.

Haluan mainita, puhemies, lyhyesti pakolaisuusteemasta, koska se täällä jo mainittiin, että laadin parhaillaan raporttia parhaista kotoutumiskäytänteistä. Tuo raportti tullaan käsittelemään komiteassa huhtikuun istuntoviikolla ja todennäköisesti sitten koko Euroopan neuvoston suuressa salissa kesäkuussa. Näyttää siltä, että pakolaisuus on johtanut siihen, että monissa maissa koetaan oikeaksi tavaksi reagoida pakolaisuuden ja maahanmuuton kasvuun rajojen sulkemisella. Tämä valitettavasti on johtanut jo valmiiksi haavoittuvien ihmisryhmien osalta siihen tilanteeseen, että he ovat vielä hankalammassa tilanteessa. Tässä haluan erikseen mainita yksin tulleet alaikäiset lapset, vammaiset ja muut erityisryhmät.

Toivoisin todellakin, että kaikissa Euroopan maissa pohdittaisiin hyvin tarkkaan sitä, millä tavoin nämä käytänteet, joita nyt on tässä ikään kuin paniikkireaktiona tehty, myös valitettavasti Suomessa vaikkapa perheenyhdistämisen osalta, palvelevat sitä tarkoitusta, että saisimme nämä ihmiset, jotka joka tapauksessa osittain tulevat jäämään Eurooppaan, integroitua osaksi yhteiskuntiamme paremmin. Näitä keinoja siis tullaan nostamaan tuossa raportissa, ja olen järjestänyt myös yhdessä valtuuskuntamme kanssa täällä Suomessa tilaisuuden, jossa olemme kuulleet tämän alan asiantuntijoita, suomalaisia asiantuntijoita. Pyrin, totta kai, nostamaan myös näitä suomalaisia hyviä esimerkkejä tuossa raportissa esille.

Puhemies! Turvapaikkapolitiikan ajurina ei saisi olla ennakkoluulo, pelko tai viha. Ajuurin paikalla pitäisi olla ymmärrys, inhimillisyys ja kyky empatiaan. Näistä meidän ihmiset on tehty, ja toivoisin, että tämä ajatus meidän Euroopan neuvoston Suomen valtuuskunnan työstä myös koko eduskunnalle välittyisi.

16.47 Petri Honkonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Yhdyn tähän edellä edustaja Huovisen ja Suomen valtuuskunnan puheenjohtaja Guzeninan esittämään näkemykseen siitä, että Euroopan neuvosto on tällaisena aikana entistäkin tärkeämpi areena parlamentaarikojen väliselle keskustelulle nyt, kun näitä muureja rakennetaan ja useissa maissa on ha-

Punkt i protokollet PR 15/2017 rd

vaittavissa väärän suuntaista kehitystä, oikeusvaltiokehityksen heikkenemistä ynnä muuta. Nyt on mielenkiintoista nähdä, kun Euroopan unionin toimintakyky tiettyihin lähialueilla, Euroopan neuvoston jäsenmaissa tapahtuviin kriiseihin nähden on heikentynyt — esimerkkinä Turkki, muutamat muut maat — kuinka muun muassa Iso-Britannia brexitin jälkeen tulee nyt sitten käyttämään Euroopan neuvostoa ja mitenkä Iso-Britannia kenties tulee jatkossa suhtautumaan Euroopan neuvostoon sellaisena toimintakenttänä, jossa Euroopan sisäistä yhteistyötä tehdään. Toivomme totta kai, että se yhteistyö säilyy tiiviinä. Nämä uhkat eivät ole ollenkaan vähenemässä, vaan päinvastoin lisääntymässä.

Arvoisa puhemies! Kuten tuossa totesin, yleiskokous on tärkeä arena parlamentaarikkojen väliseen keskusteluun. Ja nyt varsinkin, kun tuonne idän suuntaan, Venäjän suuntaan, on tiettyjä kansainvälisiä pakotteita edelleen voimassa, mielestäni on kuitenkin hyvä, että Suomen valtuuskunta on pyrkinyt siihen parlamentaarikkojen väliseen dialogiin, mitä meillä on mahdollisuus käydä. Näen tämän edelleenkin tärkeänä, että vaikka valtioiden hallitukset ajautuvat tällaisen pakotepolitiikan suuntaan ja kärjistymisen tielle, niin kuitenkin parlamentaarikkojen välisellä dialogilla voitaisiin näitä [Puhemies koputtaa] kriisejä ehkäistä ja sitten pyrkiä liennyttämään.

16.49 Maria Guzenina sd: Arvoisa puhemies! Dialogi on äärimmäisen tärkeää, aivan niin kuin tässä sanottiin, ei ainoastaan maiden välillä vaan myöskin eri väestöryhmien välillä. Euroopan neuvostossa on kannettu valtavaa huolta siitä, millä tavalla terrorismi on päästetty juurtumaan Euroopan maaperälle, ja siellä on haluttu myöskin korostaa sitä, että me emme saa pelätä ja vihata, vaan meidän täytyy löytää keinot, joilla myöskin ehkäistä tulevia terroritekoja. Ja tässä tärkeässä työssä esimerkiksi radikalisoitumisen ehkäiseminen huono-osaisuutta, vähäosaisuutta vähentämällä on äärimmäisen tärkeää.

On tärkeää, että myös meillä Suomessa vähennetään vihapuhetta ja ennen pitkää saadaan se kokonaan poistumaan niin, että myöskään se kantaväestön taholta maahanmuuttajiin kohdistuva vihapuhe ei aiheuttaisi näissä tänne muualta tulleissa sellaisia ajatuksia, jotka ennen pitkää johtavat radikalisoitumiseen. Jos katsotaan, millä tavalla osattomuus on vaikkapa Ranskassa saanut jalansijaa nimenomaan sieltä kaikkein köyhimmiltä alueilta, joilta sitten se on lähtenyt leviämään, kun sitä ei ole otettu tarpeeksi vakavasti, niin meidän pitää olla silmät avoimina muuhun Eurooppaan ja ottaa opiksi siitä, mitä muualla on tehty väärin, ja pitää huolta siitä, että täällä Suomessa ei vastaavaa pääse tapahtumaan ja että he, jotka tänne meidän keskuuteemme jäävät, kokevat, että tämä on myöskin heidän yhteiskuntansa, jota vastaan ei tarvitse taistella ja kapinoida, vaan että he haluavat tulla tänne rakentamaan tätä meidän yhteistä maata, perustamaan perheen ja rakentamaan itselleen hyvän tulevaisuuden tavallisten kantasuomalaisten rinnalla.

16.51 Susanna Huovinen sd: Puhemies! On helppo yhtyä tuohon puheenjohtajamme juuri äsken sanomaan aiheeseen tästä radikalisoitumisesta. Todellakin sen maaperänä toimii osattomuus ja näköalattomuus, se, että ei ole mitään näkymää siitä, miten esimerkiksi maahanmuuttajana uudessa yhteiskunnassa pääsee mukaan niin koulutukseen, työelämään kuin sitten kaikkeen muuhunkin yhteiskunnassa meneillään olevaan. Sen vuoksi tämä kotoutumisen integraatiotoiminnan hoitaminen kunnolla on kuin rahaa laittaisi pankkiin. Siitä ei kannattaisi olla ensimmäisenä säästämässä, vaan siihen kannattaisi nimenomaan satsata.

Punkt i protokollet PR 15/2017 rd

Tässä haluan vielä erikseen mainita nimenomaan tämän perheenyhdistämisen ja siihen tehdyt valitettavat muutokset eri puolilla Eurooppaa. Perhehän on ihmisen turvasatama. Jos ei siitä omasta lähipiiristään saa sitä tukea, jolla pystyy toimimaan, saa kannustusta ja apua omilta lähimmiltään, niin on kyllä hyvin vaikea nähdä, miten esimerkiksi yksin tullut alaikäinen, joka on voinut kokea hyvin vakavia asioita kriisin jalkoihin joutuessaan, pääsee sitten osaksi yhteiskuntaa. Juuri tässä tulemme siihen erittäin kriittiseen kohtaan, jolla pystyisimme radikalisoitumista ennalta ehkäisemään.

Puhemies! Tässä raportissani, joka kotoutumista koskee, tullaan esittämään monia ihan konkreettisia tapoja. Haluan vain lyhyesti mainita, kun juuri viime viikolla sain vierailta Portugalissa — missä nyt taloudellinen tilanne, kuten kaikki tiedämme, on pikkusen verran ollut huonompi kuin meillä Suomessa — että siellä on kuitenkin onnistuttu rakentamaan aivan saman katon alle kaikki palvelut, joita niin maahanmuuttajat, pakolaiset kuin turvapaikanhakijatkin tarvitsevat. Mielestäni meillä on mahdollisuus oppia toisiltamme, ja toivon, että voisimme eduskunnassakin tämän raportin valmistuttua esimerkiksi ensi syksynä käydä keskustelun [Puhemies koputtaa] tästä tärkeästä teemasta.

16.53 Maria Guzenina sd: Arvoisa puhemies! Tässä äsken salissa keskusteltiin valtioneuvoston selonteosta ruokapolitiikan osalta, ja osattomuus myös meillä täällä Suomessa johtaa usein siihen, että joudutaan hakemaan ruokaa ruokajonoista, ja tämä samainen ongelma on jouduttu kohtaamaan monessa muussakin Euroopan maassa. Sitten kun täällä käytiin läpi niitä valtaisia lukuja siitä, kuinka paljon meillä menee ruokaa hävikkiin, niin minä nyt mietin vain, kun tämä on ihmisoikeuskysymys ja tämä tällä tavalla liittyy tähän Euroopan neuvoston toimintakertomukseenkin, että jos kahden keskustelun välillä löytäisimme yhteisen rakentavan sillan, millä tavalla tätä ruokahävikkiä voitaisiin hyödyntää niin, että me saisimme sen kohtaamaan heidät, joilla ei ole mitään, jotka saattavat jonottaa tuntitolkulla ruokajonoissa. Tiedän, että on monia sellaisia kauppiaita, jotka esimerkiksi hyvin ansiokkaasti omasta kaupastaan sitten niitä hävikkituotteita ovat valmiita jakamaan niille vähäosaisille, joilla ei ole varaa hankkia riittävästi ruokaa sinne omaan perheensä pöytään. Ehkä tätä kannattaisi kannustaa ja ottaa myöskin huomioon tuossa teidän ruokakeskustelussanne, joka aivan kohta pääsee varmasti jatkumaan.

16.55 Johanna Karimäki vihr: Arvoisa puhemies! On ollut hyvä kuulla Euroopan neuvoston jäseniltä, mitä tärkeää työtä Euroopan neuvostossa tehdään ihmisoikeuksien puolesta, hyvän pakolaispolitiikan puolesta ja kotouttamisen eteen. Toivon todellakin, että Euroopassa yhä vahvemmin haetaan yhteisiä ratkaisuja pakolaiskriisiin, joka nyt on kohdannut koko maailmaa hyvin valtavassa mittakaavassa. Ihmisillä on oikeus hakea turvaa silloin, kun he ovat sodan tai vainon kohteina. Olisi tosi tärkeätä, että Euroopassa löydettäisiin yhteinen näkemys siitä, kuinka pakolaiset jaetaan maiden kesken ja kuinka luodaan turvallisia reittejä varsinkin naisille ja lapsille päästä turvallisesti Eurooppaan.

Edustaja Huovinen puhui hyvin äsken kotouttamisen tärkeydestä ja siitä, kuinka tärkeää on, että turvapaikanhakijoille löytyy työpaikkoja, että he oppivat nopeasti suomen tai ruotsin kieltä ja että he voivat integroitua tähän yhteiskuntaan. Myös se, että heidät otetaan tänne hyvin vastaan, on sen kannalta tärkeää, miten hyvin selviämme pakolaisten vastaanottamisvelvoitteesta, kun me kotoutamme heidät hyvin. Meillä on paljon täällä tekemätöntä työtä. Itse asiassa tarvitsemmekin näitä pakolaisia tänne lisää.

Punkt i protokollet PR 15/2017 rd

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen remitterade ärendet till utrikesutskottet.